

Sølvmåge, *Larus argentatus*. 6. Juni iagttoges 2+20 staa paa den tørre Sandflade mellem de 2 Øer¹).

Splitterne, *Sterna sandvicensis*. Arten saas flyvende baade 6. og 28. Juni, men den ynglede ikke i 1940.

Graakrage, *Corvus corone cornix*. En Krage, der 6. Juni havde forvildet sig til Knotten, forsøgte gentagne Gange at flygte i Land, men blev stedse tvunget ned af Maagerne; en af Svartbagene greb flere Gange Kragen med Næbbet, men denne slap dog fri hver Gang, efter at begge Fugle havde tumlet et godt Stykke ned gennem Luften.

Af andre Strefgæster iagttoges ved de 2 Besøg: Krikand og Stokand, 2 ♂♂ af hver, 6. Juni. Storspove, 28. Juni 2, Ryle, 6. Juni 1, 28. Juni 2. Løvlsanger, 6. Juni 1.

Vinteren 1939—40's Indvirkning paa Bestanden af vore Ynglefugle.

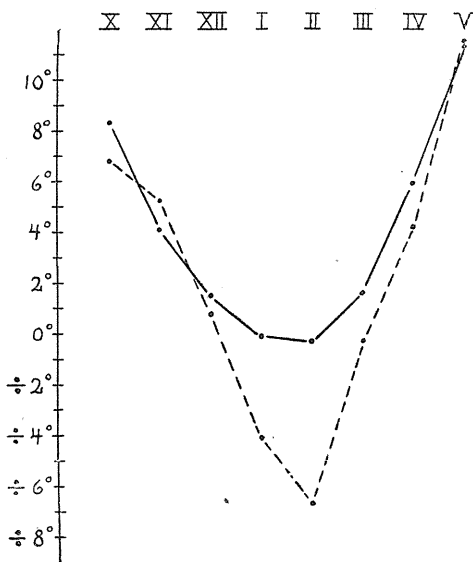
Af POUL JESPERSEN.

With a summary in English.

Vinteren 1939—40 var som bekendt ikke alene her i Landet, men over store Dele af Europa ualmindelig haard og langvarig. For at give et Indtryk af de ekstraordinære Forhold findes i den vedføjede Figur en Fremstilling af de maanedlige Middeltemperaturer (i °C.) for København i Vinteren 1939—40 samt af de tilsvarende Normaltemperaturer. Medens Middeltemperaturen for December kun var 0,7° under Normalen, laa den i Januar 4,0°, i Februar 6,4°, i Marts 1,9° og i April 1,7° under Normalen. Det var saaledes navnlig i Januar og Februar Maaned, at der herskede usædvanlig lave Temperaturer, hvad der bevirkede, at vore Farvande i Løbet af faa Uger blev belagt med Is.

¹) Arten synes at være sjælden som ynglende i Læsøomraadet. Dagen efter (7. Juni) fandtes 1 Par paa en ganske lille, men tætbefolket Fugleø Sydvest for Hornfiskrøn. Øen husede desuden: 1 Par Strandskader, 40 Par Hættemaager, nogle faa Par Stormmaager og ca. 25 Par Fjordterner.

Sammenligner man Vinteren 1939—40 med den forrige Isvinter, nemlig 1928—29, var Temperaturforholdene i Vinteren 1939—40 ikke alene betydelig lavere, men det var især karakteristisk, at Frostperioden i denne var langt mere langvarig end i 1928—29. Medens Kulden i 1928—29 først satte rigtigt ind i Midten af Februar, havde vi i Vinteren 1939—40 streng Frost en hel Maaned tidligere.

Maanedlig Middeltemperatur (C.) ved København Oktober 1939—Maj 1940 (---) samt Normaltemperatur for Maanederne Oktober-Maj (—).

Det er velkendt, at en Mængde Fugle omkom af Sult og Kulde sidste Vinter (se bl. a. D.O.F.T., 34. Aarg., Side 187—193 og Vogelzug, 11. Aarg., Side 161—191). Navnlig ved vore Kyster var det iøjnefaldende, at Svaner, Dykænder og Blishøns i stort Antal mistede Livet. Da det imidlertid her sikkert for en væsentlig Del drejede sig om Fugle, der fra nordligere Egne overvintrede her i Landet og altsaa ikke vore egne Ynglefugle, vilde det være af Interesse at faa klarlagt i hvor høj Grad Vinterkulden har influeret paa Bestanden af de Fugle, som yngler her i Landet. Hensigten med nærværende lille Arbejde er derfor at søge oplyst, i hvilken Grad den strenge

Vinter 1939—40 har foraarsaget en Decimering i Antallet af Ynglefugle i Sommeren 1940.

En Række Oplysninger, der kan tjene til Belysning af dette Spørgsmaal, har jeg faaet samlet ved Bistand af nedenstaaende, som jeg takker for velvillig Assistance: ALBRECHTSEN, F., Skovfoged, Hamborgskoven, Nykøbing F.; CHRISTIANSEN, ARTHUR, Konservator, Uggerslev; HOLM, AXEL, Apoteker, Odense; HOLSTEIN, V., Skovrider, Jægerspris; KOEFOED, AXEL, Kontorchef, Holte; KOPP, ERIK, Gymnasiast, Stenhus Kostskole, Holbæk; LANGE, HALFDAN, cand. theol., Kbhvn.; LARSEN, JACOB, St. Endelt, Flauenskjold; LARSEN, JOHANNES, Maler, Kerteminde; MADSEN, K., Postmester, Marstal; OLSEN, JUL., Stationsforstander, Frederikssund; PEDERSEN, KARL O., Nørrevang, Skelund; PEDERSEN, JOHS., Risegaard, Lou St.; PETERSEN, ERIK, Maler, Nakskov; POULSEN, M. CHR., Konservator, Silkeborg; RAFN, A. CHR., Skibsiingeniør, Aalborg; SALOMONSEN, FINN, Dr. phil., Kbhvn.; SANDKAMM, H., Lærer, Stolbro pr. Guderup; SPÄRCK, R., Professor, Kbhvn. (bl. a. Meddelelser indsendt til Naturfredningsraadet); SVENDSEN, TORBEN, Gunderslevholm Avlsgaard pr. Herlufmagle; WILHJELM, O., Landsretssagfører, Kbhvn.; WITTRUP JENSEN, C. J., Odder; WOGNSEN, AXEL, Forstassistent, Tranevær; ØSTERGAARD CHRISTENSEN, HJ., Lærer, Jennum pr. Skibet.

Det indsamlede Materiale indeholder en Række Oplysninger om forskellige Ynglefugle, der i Sommeren 1940 har optraadt i paaafaldende ringe Mængde. De fleste Opgivelser er rent skønmæssige, men der foreligger dog ogsaa Meddelelser, der er baseret paa Optællinger. Det mest eksakte Materiale faar man fra Fuglereservaterne, hvor der aarligt foretages regelmæssige Optællinger af de ynglende Fugle. Da vore hjemlige Reservater imidlertid saa godt som udelukkende omfatter Søfugle, og der kun for en enkelt Art (Alken) er konstateret en tydelig Tilbagegang i Sommeren 1940, viser disse Optællinger, at Vinteren 1939—40 ikke har haft nogen reducerende Indvirkning paa Bestanden af forskellige af vore ynglende Svømme-fugle, som f. Eks. Gravand, Ederfugl, Lomvie og Maager, idet der for flere af disse Fugle endog er paavist en Fremgang i Bestanden fra 1939 til 1940 (SALOMONSEN, SPÄRCK). Dette Forhold maa formentlig forklares saaledes, at vore egne Yngle-

fugle af disse Arter under Isvinteren er trukket bort fra vore hjemlige Farvande*).

For en Række andre Fugle er der imidlertid i Sommeren 1940 sket en saa iøjnefaldende Reduktion i Antallet af ynglende Individuer, at det maa tilskrives en bestemt Aarsag, og den mest nærliggende er da den forudgaaende usædvanlig haarde og langvarige Vinter. Det er navnlig gaaet ud over de af vore Ynglefugle, som helt eller delvis overvintrer her i Landet, men da Vinterkulden strakte sig over det meste af Europa, maa man regne med, at den ogsaa kan have indvirket paa Arter, som normalt overvintrer i Mellem- og Sydeuropa. Da Flertallet af vore Ynglefugle af Arter, som f. Eks. Rørhøne, Blishøne, Hejre, Stær og Rødhals overvintrer i Vest- og Sydeuropa, maa en Decimering i Bestanden af Ynglefugle saaledes sandsynligvis tilskrives de der herskende klimatiske Forhold i Vinteren 1939—40.

I nedenstaaende Oversigt er de indsamlede Oplysninger saa vidt muligt samlet saaledes, at man kan faa et Billede af Vinterens Indvirkning paa Bestanden af de forskellige Arter, idet der dog fortrinsvis kun er opført Meddelelser om Fugle, som har vist en mere eller mindre udtalt Reduktion i Ynglefuglenes Mængde. For en Del Arter gælder det, at der i nogle Egne er paavist en tydelig Tilbagegang i Antallet af Ynglefugle, medens noget saadant ikke synes at kunne spores i andre Egne af Landet. De sidstnævnte Tilfælde er under hver Art samlet under Mærket =. Af Pladshensyn er der kun medtaget Oplysninger, der direkte vedrører Sagen, og en hel Del Meddelelser, der omhandler den triste Skæbne, som er blevet de forskellige Fugle til Del under den strenge Frostperiode, har det ikke været muligt at faa med i denne Beretning.

Graaand, *Anas platyrhyncha*.

Fra et Par Steder meldes om en kraftig Nedgang for Graaanden, men det er muligt, at andre Forhold end Vinteren, saaledes f. Eks. den intensive Tørveproduktion i Sommeren 1940, kan have været en i hvert Fald medvirkende Aarsag til en Decimering af Bestanden.

*) Iøvrigt henvises til Finn Salomonsens Artikel „Nogle Reservaters Fuglebestand 1940“ (D. O. F. T., 35. Aarg., Side 4—28).

Langeland. Tranekær: Led betydelig Skade af Vinteren; her har ikke været over Halvdelen af de Ænder, der plejer at være (WOGNSEN).

Sjælland. Lou: Antallet nedsat til mindst Halvdelen (JOHS. PEDERSEN).

= Nakskov (ERIK PETERSEN).

Knopsvane, *Cygnus olor*.

Lolland. I Nakskov Inderfjord og den tilstødende Aunede Strand plejer at yngle 6—7 Par, i 1940 tre eller muligt fire Par (E. PETERSEN).

Toppet Skallesluger, *Mergus serrator*.

Falster. Nordfalster: Sikkert nogen Tilbagegang, men dog ikke i nævneværdigt Omfang (WILHJELM).

Sjælland. Knudsodde ved Vordingborg og paa Saltholm: Langt færre (H. LANGE).

= Bornholm: Græsholm (SALOMONSEN).

Rørhøne, *Gallinula chloropus*.

Jylland. Odder: Rørhønen, der normalt yngler ganske almindeligt i Odderegnet, i 1939 ansloges Antallet af ynglende Par til ca. 60—70, er overhovedet ikke bemærket i Foråret og Sommeren 1940 (WITTRUP JENSEN).

Langeland. Tranekær: Færre i 1940 end normalt (WOGNSEN).

Sjælland. Ved Skelskør og Holte: Færre (H. LANGE).

= Sjælland: Nærum (H. LANGE).

Blishøne, *Fulica atra*.

Jylland. Odder: Ved Kysing Fjord plejer der at yngle ca. 75—100 Par; i Sommeren 1940 ynglede der næppe 5 Par ialt (WITTRUP JENSEN). — Ved Ribe og i Nr. Bork Mose: Langt færre (H. LANGE).

Fyn. Sdr. Næraa: Det er min Opfattelse, at Blishønen har lidt meget, og at store Mængder af denne Fugl er bukket under for Fimbul-Vinteren (JACOB LARSEN).

Langeland. Tranekær: Er næsten helt forsvundet her fra Moserne og Slotssøen, hvor der ellers er en Del (WOGNSEN).

Lolland. Iflg. Indberetning til Naturfredningsraadet angives en Tilbagegang i Bestanden paa Fuglereservatet i Nakskov Inderfjord (SPÆRCK). Denne Tilbagegang har dog næppe været særlig udpræget, idet der fra anden Side gives følgende Oplysning: Antallet af Ynglefugle er ikke gaaet ned; i 1940 var Antallet af Par i Nakskov Inderfjord ca. 60, som der plejer at være (E. PETERSEN).

Sjælland. Næstved: Ynglebestanden i Karrebækfjordkomplekset betydelig mindre end i 1939, dog stadig hyppig og talrig (T. SVENDSEN). — Københavns Omegn: Synes aftaget i Antal mange Steder, som f. Eks. Gentofte, Utterslev, Sorgenfri, Fuglesangsøen i Dyrehaven samt paa Saltholm; i Lyngby Sø 1 Par, ellers 8 Par (H. LANGE). — Hillerød: I en lille Sø 2 Par, ellers 8 Par (H. LANGE). — Helsingør: Har været mindre talrig (Esrum Sø) end sædvanlig (K. MADSEN).

Alk, *Alca torda*.

Bornholm. Paa Fuglereservatet Græsholm i Christiansø-Gruppen lod en Decimering af Bestanden som Følge af Isvinterens Indflydelse sig kun paavise hos Alken, der i 1940 var gaaet tilbage med 50 % efter 15 Aars uafbrudt Tiltaget i Antal (jvf. SALOMONSEN, D. O. F. T., 35. Aarg., p. 19).

Hejre, *Ardea cinerea*.

Als. Har ikke set nær saa mange i 1940 som før (SANDKAMM).

Langeland. Tranekær: I en Koloni i Aasø Skov har været omtrentlig samme Antal Reder som i 1939, men ikke tiltagende som ellers i de senere Aar, hvad der muligvis skyldes Vinteren. Overvintrende Fugle døde af Sult og Kulde (WOGNSEN).

Lolland. Storskoven: Enkelte plejer at overvintre hvert Aar; men dem der var her sidste Vinter døde. I 1935 talte Kolonien 112 Reder, i 1940 kun 78 Reder, hvoraf mindst 11 var ubeboede og 5 tvivlsomme (ALBRECHTSEN). — Nakskov: Koloni i Torrig Skov. Ynglefuglenes Antal gaaet noget ned; Rugningen paabegyndt senere end sædvanligt (E. PETERSEN).

Falster. Koloni i Resle Skov 1939: 13 Par, 1940: 5—6 Par; Sommerskovning i 1940 muligt helt eller delvis Aarsag til Tilbagegangen (WILHJELM).

Sjælland. Helsingør: Hejren, der ikke yngler, men optræder ret talrigt ved Guresø, har jeg i 1940 ikke iagttaget der (K. MADSEN).

Rørdrum, *Botaurus stellaris*.

Jylland. Rudbøl: Tidligere flere Par og stadigvæk hørt, kun hørt 1 Gang i Sommeren 1940 (H. LANGE).

Musvaage, *Buteo buteo*.

Als. I den tredje Uge af Vinterens strengeste Tid faldt Musvaagerne. Langs med Hegnene og under Skovens Træer kunde man finde dem. Denne Art gik der ret mange til af; thi medens man før overalt saa kredsende Musvaager og hørte deres Skrig over Landskabet, er de nu næsten en Sjældenhed (SANDKAMM).

Kirkeugle, *Athene noctua* og **Slørugle**, *Tyto alba guttata*.

Als. Fugleverdenen har lidt forfærdeligt her paa Als. Det er navnlig gaaet stærkt ud over vore Ugler, særlig Kirke- og Slørugle, saa vor Bestand af dem næsten gik til. Fra mange Steder her paa Als hørte jeg, hvorledes disse to Arter blev fundet døde, og aldrig har jeg haft saa mange Ugler i Arbejde som i Februar Maaned. Radmagre bragte man dem til Udstopning; det var tydeligt, de alle havde lidt Sultedøden (SANDKAMM).

Kirkeugle, *Athene noctua*.

Jylland. Aalborg: En Del er sikkert gaaet til sidste Vinter (RAFN). — Silkeborg: Konservator C. M. POULSEN modtog i Januar-Februar 1940 ialt 105 Kirkeugler, alle magre og formentlig dræbt af Kulden; den foregaaende Vinter var Antallet i de tilsvarende Maaneder 5 Stkr. — Jelling: Ellers 6—7 Par, i 1940 kun 2—3 (H. LANGE). — Vejle: Var i 1939 ret almindelig i Egnen omkring Jennum, Skibet og Bredsten i Vejle Amt, men i Sommeren 1940 har jeg ikke bemærket et eneste Par (ØSTERGAARD CHRISTENSEN). — Synes forsvundet ved Tange og er i Sommeren 1940 ikke bemærket ved Branderup i Sønderjylland (H. LANGE).

Fyn. Sdr. Næraa: En Fugl som Kirkeuglen har indtil Vinteren 1940 været en meget almindelig Fugl her som vistnok i de fleste Egne af Fyn. Nu synes det imidlertid som om den næsten er uddød, antagelig paa Grund af den strenge Vinter (JACOB LARSEN).

Langeland. Tranekær: Kirkeuglen er næsten uddød; jeg har kun set én i denne Sommer og hverken Rede eller Unger. Fra flere Sider berettes, at den er forsvundet fra Steder, hvor den plejer at holde til (WOGNSEN).

= Jylland. Hovborg, Ribe, Farup, Holsted, Gram, Tønder (H. LANGE).

Slørugle, *Tyto alba guttata*.

Konservator C. M. POULSEN, Silkeborg, modtog i Tiden fra 4. Januar til 28. Februar 1940 ialt 28 Stkr. fra Fyn og Jylland, alle i daarlig Foderstand og formodentlig døde af Kulde. I samme Tidsrum i 1939 modtoges ialt 3 Stkr.

Natugle, *Strix aluco*.

Als. En Del Natugler faldt for Vinterens Strenghed. Som faldne ned fra Grenene har jeg selv fundet dem krøbet ind til Træets Stamme og døde. I Sommeren 1940 var Uglernes Tuden og Snerren næsten forstummet i vore Skove (SANDKAMM).
= Tilbagegang ikke mærket; mange Steder som før (H. LANGE).

Mosehornugle, *Asio flammeus*.

Jylland. Silkeborg: I Januar-Februar 1940 modtaget 9 Stkr. i udtæret Stand (C. M. POULSEN). — Højer Marsk: Øjensynlig stærk Tilbagegang, kun 1 Par, ellers 10 eller flere (H. LANGE).

Ringdue, *Columba palumbus*.

Jylland. Aalborg: Har været paafaldende faatallig i Sommer (RAFN). — Skelund: Ynglet i betydeligt ringere Tal her paa Egnen end normalt (KARL O. PEDERSEN).

Als. Har ikke set nær saa mange i 1940 som før (SANDKAMM).

Fyn. Sdr. Næraa: Store Mængder er sikkert omkommet i Vinter (JACOB LARSEN).

Langeland. Tranekær: Er aftaget meget stærkt her paa Egnen (WOGNSEN).

Lolland. Nakskov: Formentlig Nedgang i Ynglebestanden (E. PETERSEN). — Storskoven: Sikkert den Fugl, der har lidt mest i den strenge Vinter, den døde i tusindvis. Skoven virkede i Sommer (1940) ligefrem tom; man er vant til at høre Duerne kurre alle Vegne, men i Aar har her været hele Granafdelinger, hvor der ikke har ynglet en Due (ALBRECHTSEN).

Sjælland. Lou: Antallet nedsat til mindst Halvdelen (JOHS. PEDERSEN). — Helsingør: Optraadt i ringere Tal i Sommer end normalt (K. MADSEN).

Isfugl, *Alcedo atthis ispida*.

Jylland. Silkeborg: Isfuglen er i Aar (1940) totalt forsvundet fra Silkeborgsøerne som Ynglefugl (mod 3—4 Par tidligere!) (C. M. POULSEN). — Ved Klostermølle, Gudenaas Udløb i Mossø, hvor der i 1939 var 5—6 Par Isfugle ynglende, er i Sommeren 1940 kun fundet eet Par (ARTHUR CRISTIANSSEN).

Lærke, *Alauda arvensis*.

Synes at have vist sig i færre Antal paa fig. Steder:

Jylland: Ved Ribe og Grindsted skønnes ca. $\frac{1}{4}$ af normalt og ved Ø. Vedsted.

Lolland: Ved Nysted og Roden Skov og paa

Sjælland: Havrebjerg og i Egnen omkring Herlev, Søsøm og Ganløse ca. $\frac{1}{2}$ (H. LANGE). — Nordsjælland: Tilsyneladende Tilbagegang (SPÆRCK).

Toplærke, *Galerida cristata*.

Jylland. I selve Aalborg har der været langt færre end sædvanligt (RAFN).

Stær, *Sturnus vulgaris*.

Opgives at have ynglet i færre Antal paa fig. Steder i Jylland: Nr. Bork, Jedsted, Ribe og paa Sjælland: I Egnen omkring Herlev, Søsum og Ganløse skønnes at have været ca. $\frac{1}{4}$ og paa Saltholm ca. $\frac{1}{10}$ af tidligere (H. LANGE). — Nordsjælland: Tilsyneladende Tilbagegang (SPÄRCK).

Gærdesmutte, *Troglodytes troglodytes*.

Jylland. Aalborg: En Del er sikkert gaaet til sidste Vinter (RAFN). — Skelund: Her har været mærkbart færre af denne Art (KARL O. PEDERSEN). — Silkeborg: Konservator C. M. POULSEN modtog i Januar-Februar 1940 ialt 6 Stkr., et usædvanlig stort Antal; alle var frosset ihjel. — Ribe: Stærk Tilbagegang (H. LANGE).

Langeland. Tranekær: Meget faa ynglende 1940, højt regnet $\frac{1}{3}$ af hvad der plejer at være (WOGNSEN).

Lolland. Nakskov: Optraadt i ringe Mængde (E. PETERSEN).

Sjælland. Lou: Antallet er nedsat til under Halvdelen (JOHS. PEDERSEN). — Næstved: Bestanden er afgang taget af (T. SVENDSEN). — Københavns Omegn: Færre end ellers (H. LANGE). — Charlottenlund: Synes ganske at være forsvundet fra Charlottenlund Skov, hvor der ellers plejer at være nogle Par (JESPERSEN). — Holte: I 1940 kun et Par i Geels Skov, hvor den ellers er meget almindelig (Koefoed). — Frederikssund: Gærdesmutteren, der i de senere Aar var meget talrig, f. Eks. i Færgelunden, er blevet sjælden; jeg har kun truffet et enkelt Par der, hvor der før var en halv Snes Par (JUL. OLSEN). — Jægerspris: Det er øjensynlig gaaet haardt ud over denne Fugl i Vinteren 1939-40; jeg har bogstavelig talt ikke set den hele Sommeren! (HOLSTEIN).

= Fyn: Sdr. Næraa (JACOB LARSEN). Sjælland: Sorgenfri, Hellerup, Annisse (H. LANGE); Helsingør (K. MADSEN).

Musvit, *Parus major*, Blaamejse, *Parus coeruleus*, og Sumpmejse, *Parus palustris*.

Jylland. Aalborg: Musvit har været mindre talstærkt repræsenteret (RAFN).

Falster. Nordfalster: Musvit er aftaget; i 10 Redekasser, der i Regelen er beboet af 4—5 Blaa- og 2 Sumpmejsere, var i 1940 ingen Sumpmejsere og kun 2 Blaamejsere (WILHJELM).

Sjælland. Næstved: Blaa- og Sumpmejse noget aftaget i Antal (T. SVENDSEN). — Holte: Af Musvit, Blaa- og Sumpmejse paafaldende faa Ynglefugle; i min Have plejer alle 3 Arter

at yngle med 3—4 Par, i Aar kun et Par af hver Art (KOEFOED). — Holbæk: Ved Stenhus Kostskole mangler 4 Par, som ellers er faste Gæster (KOPP).

Halemejse, *Aegithalos caudatus*.

Sjælland. Frederikssund: Halemejse har jeg slet ikke set i Sommer, der har ellers hvert Aar i den senere Tid været en omend lille Bestand i Færgelunden og Slotshegnet. En Følge af den strenge Vinter? (JUL. OLSEN).

Bjergvipstjert, *Motacilla cinerea*.

Jylland. Odder: Der plejer hvert Aar at overvintre og yngle 2 Par ved Odder. Siden Januar 1940 har jeg ingen set, hverken paa Ynglepladsen eller andre Steder i Eggen, hvor de plejer at træffes uden for Yngletiden (WITTRUP JENSEN).

Solsort, *Turdus merula*.

Sjælland. Holte: Antallet af Ynglefugle gaaet meget ned; i min Have 1 Par mod almindeligvis 3 à 4 Par (KOEFOED). — Holbæk: Steenhus Kostskole (KOPP).

Rødhals, *Erithacus rubecula*.

Jylland. Skelund: I Foraaret og Forsommeren mærkbart færre end normalt (KARL O. PEDERSEN).

Langeland. Tranekær: Det forekommer mig, at Rødhalsen er den af Smaafuglene, der har lidt mest af Vinteren. Her plejer at være mange, men i Aar er den desværre blevet en Sjældenhed (WOGNSEN).

Sjælland. Charlottenlund: Antal af ynglende Par gaaet stærkt tilbage i Skov og Slotspark (JESPERSEN). — Holte: Langt mindre Antal Ynglefugle end normalt (KOEFOED).

Bøgfinke, *Fringilla coelebs*.

Langeland. Tranekær: Færre i Aar end ellers (WOGNSEN).

Sjælland. Lou: Antallet under Halvdelen af normalt (JOHS. PEDERSEN). — Holte: Langt færre Ynglefugle end ellers (KOEFOED).

= Jylland: Skelund (KARL O. PEDERSEN). Sjælland: Stenhus Kostskole, Holbæk (KOPP).

Stillits, *Carduelis carduelis*.

Jylland. Aalborg: Mindre talstærkt repræsenteret end sædvanligt (RAFN).

Fyn. Kerteminde: Her har ingen Stillitser været i Sommer (1940). Efter min Erfaring findes de aldrig det første eller de to første Aar efter en streng Vinter (JOHS. LARSEN).

Sjælland. Lou: Antallet er stærkt nedsat (JOHS. PEDERSEN).

Grønirisk, *Chloris chloris*.

- Jylland. Aalborg: Har været paafaldende faatallig (RAFN).
 Fyn. Odense: Formentlig færre end normalt (AXEL HOLM).
 Langeland. Tranekær: Denne Fugl, der ellers ses almindeligt, har i Sommer nærmest været sjælden (WOGNSEN).
 Lolland. Nakskov: Optraadt i ringe Mængde i Sommer (E. PETERSEN).
 Sjælland. Lou: Antallet gaaet ned til under Halvdelen (JOHS. PEDERSEN). — Holte: Langt færre Ynglefugle end ellers (KOEFOED). — Frederikssund: Den er gaaet stærkt tilbage i Tal her paa Egnen for den forløbne Sommers Vedkommende (JUL. OLSEN). — Helsingør: Optraadt i ringere Tal end sædvanligt (K. MADSEN).
 = Fyn: Sdr. Næraa (JACOB LARSEN).

Tornirisk, *Carduelis cannabina*.

- Jylland. Aalborg: Har været noget mindre talstærkt repræsenteret (RAFN).
 Fyn. Odense: Formentlig færre end normalt (AXEL HOLM).
 Sjælland. Holbæk (Stenhus Kostskole): Er ganske udeblevet i Aar; her plejer ellers at være 5 eller 6 Par (KOPP). — Holte: Langt mindre Antal Ynglefugle end tidligere (KOEFOED).

Rørspurv, *Emberiza schoeniclus*.

- Sjælland. Holte: Ikke saa mange Ynglefugle som i tidligere Aar (KOEFOED).

Gulspurv, *Emberiza citrinella*.

- Sjælland. Næstved: Langt færre Ynglepar end i 1939, dog stadig meget almindelig Ynglefugl (T. SVENDSEN).

Som det fremgaar af ovenstaaende Oplysninger, er det utvivlsomt, at der har været en tydelig Nedgang at spore for en Række Arter, selv om det for flere af disse er noget varierende i forskellige Egne af Landet. Det maa her fremhæves, at Hovedvægten er lagt paa de Oplysninger, der viser en mere eller mindre tydelig Tilbagegang, og de anførte Lokalteter, hvor der ikke er paavist en saadan, er derfor mere tilfældige.

Som ovenfor nævnt har en væsentlig Del af de mange Svømmefugle, der omkom i vore Farvande i Vinteren 1939 —40 sikkert været Ynglefugle fra nordligere Egne, og det er i denne Forbindelse af Interesse at citere følgende Uddrag af et Brev fra Professor E. LØNNBERG i Stockholm (af $\frac{2}{12}$ 1940),

som velvilligst er blevet mig overladt af Veksellerer C. J. TILLISCH: „Den mest mærkbara minskningen av fågelstammen genom den svåra vintern torde ha uppstått bland gräsänder, sothöns och på en del ställen på ejder“. Sandsynligheden taler saaledes for, at i hvert Fald en betydelig Del af de Graaænder, Blishøns og Ederfugle, der omkom i vore Farvande om Vinteren, har været svenske Fugle.

Hvis man sammenfatter de indsamlede Oplysninger, har det navnlig for de nedenfor nævnte Arter været muligt at paavise en Tilbagegang i Antallet af Ynglefugle.

Af Ænder synes Graaanden i hvert Fald visse Steder at være reduceret stærkt i Antal.

For Rørhøne, og sikkert navnlig Blishøne, har den strenge Vinter utvivlsomt mange Steder virket stærkt ødelæggende paa Bestanden af Ynglefugle.

Fra flere Steder meldes, at Hejren har ynglet i mindre Antal end ellers.

Af Rovfugle foreligger kun Meddelelse om, at Musvaagen et enkelt Sted (Als) har været i stærk Tilbagegang.

Uglerne er nogle af de Fugle, som det øjensynlig er gaaet alvorligst ud over, og da navnlig Kirkeuglen. En Mængde er døde af Sult og Kulde, og paa Fyn og Langeland, hvor den tidligere var almindelig, betegnes den som næsten uddød.

Ringduen har sikkert i de fleste Egne af Landet ynglet i betydeligt ringere Antal end normalt.

Paa Ynglelokaliteter i Jylland har Isfuglen 1940 vist sig langt sparsommere end tidligere.

Af Smaafugle kan nævnes, at Lærke og Stær fra flere Egne opgives at have ynglet i færre Antal, men Tilbagegangen har dog næppe været særlig kraftig. En Fugl som Gærdesmutten har derimod lidt kolossalt i den haarde Vinter, idet fra flere Sider meldes, at der har været en meget stærk Nedgang i Antallet af Ynglefugle. Det samme gælder utvivlsomt ogsaa tildels for Rødhalsen. Mejserne har gennemgaaende klarret Vinteren bedre, selv om der fra enkelte Steder berettes om Tilbagegang. Af Finkefugle synes Vinteren især at have været haard ved Stillits og Grønirisk, idet Bestanden af Ynglefugle har været stærkt reduceret, men fra flere Sider meldes iøvrigt ogsaa om Tilbagegang baade for Bogfinke og Tornirisk.

The Effect of the Winter of 1939—40 upon the Stock of Breeding Birds in Denmark.

The winter of 1939—40 was unusually severe. Especially from the middle of January to the end of February the thermometer remained very low, the mean temperature in Copenhagen being about 5—6° below the normal. As in many other parts of Northern Europe unusually great numbers of birds were killed by cold and starvation during the winter. The great majority of them was undoubtedly breeding birds from more northern latitudes, spending the winter in Denmark, but also our own stock of breeding birds seems in several cases to have suffered from the extraordinary climate. The purpose of the present paper is to give an impression of the effect of the cold winter upon the stock of breeding birds in Denmark during the summer of 1940.

Among the sea-birds breeding in Denmark a decrease in number in 1940 was stated only for the Razorbill, *Alca torda*. Of this species only 50 % of the stock in 1939 was breeding on the small island of Græsholm near Bornholm. Several species of other birds, however, suffered severely from the abnormal cold. A decrease in number has been especially conspicuous among the following species: Moorhen, *Gallinula chloropus*, Coot, *Fulica atra*, Little Owl, *Athene noctua*, Wood Pigeon, *Columba palumbus*, Wren, *Troglodytes troglodytes*, Redbreast, *Erithacus rubecula*, and Greenfinch, *Chloris chloris*.
